

21.7 BESWAARSKRIF VAN AH KLOPPER, AP KRUGER, AH STAVAST EN RL VORSTER OOR BESLUIT VAN SINODE 2003 OOR DIE VROU IN DIE AMP (2012: Artt 17, 25, 258) (2016: Artt 40, 58)

2016

- A. Die Beswaarskrif word gestel.
- B. Ds PM Modise rapporteer namens die Kommissie: Vrou as diaken.

2012

- A. Ds AH Stavast stel die beswaarskrif.
- B. **Besluit:** Die beswaarskrif word verwys na Kommissie Beswaarskrifte 9.
- C. **Ordevoorstel:** Dr WC Opperman hou die ordevoorstel voor.
- D. **Besluit:** Ordevoorstel word aanvaar met aanbevelings.
- E. Met die aanvaarding van die ordevoorstel word die beswaarskrifte in verband met die vrou in die besondere dienste eers op 'n volgende Sinode beoordeel word, aangesien daar sake is wat dringende aandag moet geniet alvorens hierdie beswaarskrifte tot opbou van kerke gehanteer kan word (kyk Beswaarskrif 21.3 in Handeling 2012).

F. BESWAARSKRIF

1. Die Sinodebesluit waarteen beswaar gemaak word

Die beswaar is gerig teen die volgende besluit van **Nasionale Sinode 2003** (Acta 2003:591, E. Kommissierapport, 4 en p593. Besluit. Soos gewysig deur "Errata Handeling" soos voorsien deur die Administratiewe Buro):

"E. KOMMISSIERAPPORT

"Samevattende aanbevelings van die Kommissierapport.

"Die Sinode besluit in die lig van jarelange studie die volgende oor die plek van die vrou in die kerk:

"4. Die Sinode keur in die lig van die Skrif goed dat vroue wat die nodige gawes het as diakens in die GKSA verkies en bevestig kan word. Die Sinode oordeel verder dat bepaalde tekste soos Rom 16:2, 1 Tim 3:11 en 5:9-15 baie lank reeds in die Gereformeerde Kerke in ekumeniese verband 'n belangrike ondersteunende rol vir vroue in 'n besondere amp speel, alhoewel daar enersyds nie duidelike sekerheid bestaan nie, maar andersyds ook geen verbod op vroue in die amp van diaken geplaas word nie." (Acta 2003:591, 4).

"BESLUIT:

1. Goedgekeur.

2. Die Deputaterapporte (3) sowel as die Kommissierapport word na Deputate verwys vir verdere studie."

2. Beswaargronde

2.1 Beswaargrond 1

Gelowiges kan nie van harte glo dat **vroue** in die amp (diens) van diaken verkies en bevestig kan word nie.

2.1.1 Beredenering

2.1.1.1 Die ampte (dienste) van die Kerk is 'n saak van geloof

Die ware Kerk van Jesus Christus is nie iets wat deur mense uitgedink is nie, maar is 'n skepping van Jesus Christus Self deur sy Woord en Gees (Matt 16:18). Vir sover dit die mens betref, is die Kerk die liggaam van Christus (1 Kor 12:27) daarom 'n saak van geloof (NGB, art 27).

Die ampte (dienste) van of in die kerk is instellings van God (Rom 1:1; Ef 4:11,12 en 1 Tim 3:1,10), en daarom beginselsake.

Alle beginselsake ten opsigte van die wese en die welwese van die Kerk moet geglo kan word op grond van die Woord van God.

Die ampte (dienste) van die Kerk is so 'n beginselsaak (NGB, art 31) wat deur die Kerk geglo word. "Alle besondere dienste is gelyk, want almal bedien Christus se gesag. Daar is wel 'n onderskeid in die gerigheid van die onderskeie dienste. By die regeerouderling is die diens gerig op die bediening van Christus se koningskap, by die diaken op die bediening van sy priesterskap, en by die leerouderling op die bediening van sy profeetskap" (vgl Acta 2009:598, 4.4, voorlaaste paragraaf).

2.1.1.2 Die Kerk kan egter sonder twyfel wel glo dat Jesus Christus **manlike** ampsdraers (dienaars) roep

God se Woord stel dit in geen onduidelike taal nie dat daar ouderlinge, diakens en predikante in 'n gemeente moet wees:

Jesus Christus, die Hoof van sy Kerk (Ef 1:22), het aanvanklik apostels en profete laat optree (Ef 2:19-22; Heb 1:1; 2 Pet 1:16-19). Hierdie apostels het ouderlinge, diakens en evangeliste of leraars aangestel (Hand 6:2-6; 14:23; 1 Tim 1:18; 1 Tim 3; 1 Tim 4:6-16). Telkens word van manne gepraat wat in hierdie besondere ampte, of dienste aangestel is.

Dit is dus onwaar dat geslagtelikheid nie in die besondere ampte (dienste) ter sprake is nie (vgl Acta 2009:533, 6.4.4, Verstaanswyse 2).

Daarom kan die Kerk met alle vrymoedigheid glo dat Jesus Christus manlike ouderlinge, diakens en predikante in sy diens roep en gebruik (Rom 1:1).

2.1.1.3 Geloof berus op sekerheid

2.1.1.3.1 Die Heidelbergse Kategismus, Son 7:21, stel dit duidelik dat geloof op sekerheid berus:

"Ons glo met die hart en bely met die mond dat 'n ware geloof is nie alleen 'n vasstaande kennis waardeur ek alles wat God in sy Woord aan ons geopenbaar het vir die waarheid aanvaar nie, maar ook 'n vaste vertrouwe wat die Heilige Gees deur die Evangelie in my hart werk"... (HK, 7:21).

2.1.1.3.2 Die Heilige Gees werk ware geloof in my hart slegs wanneer ek 'n vasstaande, versekerde kennis het van 'n saak uit God se Woord (Rom 10:17). Die Heilige Gees werk nie geloof in my hart deur middel van onsekerhede nie, want Hy is die Gees van waarheid (Joh 14:17).

2.1.1.3.3 Die HERE God kan nie verheerlik word deur geloofsdade wat op onsekerheid berus nie (Heb 11:6).

2.1.1.4 Die Sinodebesluit oor **vroulike** diakens berus op **onsekerheid**

2.1.1.4.1 Die Sinode 2003 oordeel self dat daar "nie duidelike sekerheid bestaan" (dws, in God se Woord) dat vrouens in die amp van diaken verkies kan word nie (vgl Acta 2003:591, E. Kommissierapport, 4 en ook p574, 3.6.2.1 tot 3.6.2.3).

2.1.1.4.2 In die lig van die sekerheid vanuit God se Woord waarop geloof gegrond is, hoe kan die Sinode nou verwag dat iets waarvan hyself nie seker is nie, van harte geglo moet word? Dit is gewoon onmoontlik – die Heilige Gees werk nie so nie. Hy werk en leer sy gelowiges vanuit die versekerde waarheid van die Woord. (Joh 14:26; 16:13; 17:17). Die seën van die HERE kan ook nie verwag word op 'n saak wat nie vanuit die Woord geglo kan word nie.

2.1.1.4.2.1 Die onsekerheid ten opsigte van vroulike diakens word verder beklemtoon deur die feit dat bogenoemde Rapport (2.1.1.2 hierbo) die begrip van twee of meer "verstaanswyses" gebruik (vgl Acta 2009:515, 517, 518, 519, 522, 532 en 533). Die Rapport sê o.a: "Die verskillende verstaanswyses is die gevolg van ons onvermoë om die Skrif duidelik te verstaan. Die Deputate hou gevolglik twee stelling aanbevelings aan die Sinode voor met aanbevelings" (Acta 2009:533, 7, Samevattende opmerking).

- Dit is mos 'n duidelike erkenning dat daar onsekerheid bestaan of vroue wel in die diens van diaken mag word!
- 2.1.1.4.2.2 Dieselfde onsekerhede kom navore in die boek “Manlik en Vroulik in die Kerk. Geslagtelikheid en die besondere dienste” (Breed, DG, JvRensburg, Fika, Jordaan, GJC. 2008). Ná die eksegeese en hermeneuse van die betrokke Skrifgegewens word deurgaans verskillende “verstaansmoontlikhede” voorgestel (bv p130-131). Die boek sluit af met: “Hiervolgens is daar by die betrokke Skrifdele nie noodwendig meervoudige betekenismoontlikhede nie, maar wel meervoudige verstaansmoontlikhede” (Douw G Breed, Fika J van Rensburg en Gert JC Jordaan 2008:204, par 17.3.2.2 Besluitneming, eerste kol). As 'n saak moontlik só of sus kan wees, is dit mos nie 'n sekerheid nie! As ons dan onseker is oor wat God se Woord openbaar ten opsigte van vroue in die besondere dienste, waarom hou ons nie by wat seker is nie – soos bv in Hand 6:3 en 1 Tim 3:2, waar duidelik van “manne” as diakens gepraat word?
- 2.1.1.4.3 Die onsekerheid van **vroulike** diakens word ook beklemtoon deur die besluit van Sinode 1988: “Daar kan ook nie sonder teësprak voldoende bewys word dat vroulike lidmate (getroud of ongetroud) in die diens van diaken dien nie. **BESLUIT: Goedgekeur**” (Acta 1988:522, 3.7.3). (Hierdie besluit staan steeds!)
- 2.1.1.5 Die implikasie van die **onsekerheid** dat daar nie geglo kan word dat **vroue** in die amp (diens) van diaken verkies en bevestig kan word nie
- 2.1.1.5.1 In die Bevestigingsformulier vir diakens word gevra: “Is u in u hart daarvan oortuig dat u wettig deur die gemeente van God en daarom deur God Self tot hierdie heilige diens geroep is?” Iemand wat hierop bevestigend voor God wil antwoord, moet verseker kan glo dat hy (of sy) deur God geroep is op grond van sy Woord.
- 2.1.1.5.2 As twee Nasionale Sinodes van die GKSA (1988 en 2003) besluit het daar is onsekerheid in die Woord is of vroue in die amp (diens) van diakens bevestig mag word, hoe kan dan van 'n vrou verwag word om te sê sy is oortuig, dit wil sê, sy glo en vertrou dat sy deur God as diaken geroep is?
- 2.1.1.5.3 Die implikasie is dat daar 'n valse roeping na die vrou kom, want roeping kan tog nie losgemaak word van wat die Woord sê nie. Om 'n onsekerere roeping te aanvaar kom neer op gewetebinding (NGB, 32).
- 2.1.1.5.4 Dit is ook 'n gewetebinding op diegene (die Kerkraad en die gemeente) wat die uitwendige roeping laat uitgaan.
- 2.2 *Beswaargrond 2*
Sinode 2003 se besluit oor vroulike diakens impliseer 'n verkeerde siening oor die gesag van die Skrif
- 2.2.1 Beredenering
- 2.2.1.1 Die Sinode “oordeel dat belangrike tekste soos Rom 16:2; 1 Tim 3:11 en 5:9-11 baie lank reeds in die Gereformeerde Kerke in ekumeniese verband 'n belangrike en ondersteunende rol vir vroue in 'n besondere amp speel...” (vgl Acta 2003:591, E. Kommissierapport, 4).
- 2.2.1.2 Die Sinode weerspreek homself met hierdie “oordeel” as besluit word dat: “Daar kan nie op grond van Rom 16:1-2 met absolute sekerheid gesê word of Fèbè in die besondere diens van diaken gedien het of nie” (Acta 2003:574, 3.6.2.1) en: “Dit is nie moontlik om met sekerheid te sê of “die vroue” hier na vroulike diakens, of na vroue van diakens, of na vroue wat diakonale diens saam met diakens verrig het, verwys nie” (Acta 2003:577, 3.8.4.3), maar dan tóg sê dat hierdie tekste (Rom 16:1-2; 1 Tim 3:11 en 5:9-11) 'n belangrike en ondersteunende rol speel.
- 2.2.1.3 Verder kan gevra word: Wát “ondersteun” hierdie tekste?

- 2.2.1.3.1 Die logiese antwoord behoort te wees: 'daar is ander tekste wat die saak onbetwisbaar ondersteun'. Maar sulke tekste is daar nie!
- 2.2.1.3.2 Die implikasie is dan: Dit is "Die Kerk" (maw die "Gereformeerde Kerke in ekumeniese verband") wat besluit het dat daar vroulike diakens kan wees, en dat bogenoemde tekste dié besluit sou ondersteun.
- 2.2.1.3.3 Maar dit is 'n verkeerde siening van die gesag van die Skrif. Hier gaan die inisiatief van "Die Kerk" uit, terwyl die Woord bloot net 'n ondersteunende rol speel. Eintlik behoort dit andersom te wees: op gesag van wat die Woord sê, besluit "Die Kerk"!

2.3 *Beswaargrond 3*

Die besluit dat vroulike diakens verkies kan word, is besig om die eenheid van die geloof in die GKSA te vernietig.

2.3.1 Beredenering

- 2.3.1.1 In HK, 21:54 bely die GKSA dat Jesus Christus vir Hom 'n gemeente uitverkies het in die eenheid van die ware geloof. Dit wil sê, die hele GKSA glo presies dieselfde oor die beginsels van die ware geloof vanuit God se Woord. Daar is nie sommige wat só glo oor 'n saak en ander weer sus nie.
- 2.3.1.2 Hierdie eenheid (en eendersheid) in die ware geloof moet bewaar word.
- 2.3.1.3 Wanneer prof PJ de Bruyn in sy boek, "*Die Gesonde Leer*" (1998:13) vra: Waarom is Belydenisskrifte noodsaaklik, is die antwoord: "Om eenheid tussen die verskillende kerke en gelowiges te bewaar, sodat elkeen nie maar verkondig wat hy wil en daar verwarring ontstaan nie".
- 2.3.1.4 Ook die hele Kerkorde is daarop uit om die eenheid van die gelowiges te bevorder. Vergelyk KO, artt 1, 3-5, 9, 15-17, 22-25, 31, 35, 43, 44, 53-55, 61-62, 71-81, 82-85, 86. Terwille van die eenheid onder kerke sluit die KO af met art 86 wat dit stel dat daar "algemene stemme" (algemene instemming) moet wees wanneer die KO gewysig sou word. Dit dui daarop dat ons as gelowiges die eenheid van die geloof moet opsoek en bewaar. Die Here het juis die dienste/ampte (KO, artt 1, 2) daargestel om toe te rus, op te bou tot eenheid, "sodat ons nie meer kinders sou wees wat soos golwe geslinger en heen en weer gedryf word deur elke wind van lering ... nie" (vgl Ef 4:11-16).
- 2.3.1.5 Sinode 2003 se besluit dat vroue in die amp van diaken bevestig kan word, se gevolge is egter dat die eenheid van die geloof in die GKSA ernstig geknou is. En selfs die kiem het dat hierdie eenheid vernietig kan word. Sommige lidmate meen vroue kan dien as diakens, ander glo dit nie. En dan soek hulle maar 'n ander heenkome in 'n ander gemeente waar daardie gemeente die gebruik het wat hulle pas. Talle kerkregtelike onsmaklikhede en verdeeldheid het ontstaan as gevolg hiervan. Van hierdie kerkregtelike onsmaklikhede en verdeeldheid kan die Gereformeerde Kerke in Klassis Ventersburg besonderlik getuig. Hierdie droewige toestand van verdeeldheid word so te sê in die hele GKSA opgemerk.
- 2.3.1.6 Die Sinode het besluit: vrouens "kan" as diakens in die GKSA verkies en bevestig word – dit wil sê dit kan gedoen word, of maar gelaat word. Hoe verwarrend is dit nie! Werk geloofseenheid só? Is dit die werkswyse van die HERE God met sy gelowiges? Nee, Hy laat hulle in sy diens nie op twee gedagtes hink nie (1 Kon 18:21, Ef 4:11-16).
- 2.3.1.7 Die genoemde besluit bedreig die eenheid in geloof deurdat die indruk geskep word dat die ampte in die Kerk 'n middelmatige saak is waarvoor ooreengekom kan word om van mekaar te verskil, of wat maar goedsikks gelaat kan word na gelang van omstandighede. Intussen is die ampte 'n beginselsaak (NGB, 31).
- 2.3.1.8 Die genoemde besluit is daarom ook in stryd met NGB, 32 waar onder andere bely word: "Ons aanvaar derhalwe slegs wat kan dien om eendrag en eenheid te bewaar en te bevorder en om alles in gehoorsaamheid aan God te onderhou."

2.4 *Beswaargrond 4*

Die Sinode 2003 mislei onbewustelik die kerkvolk in sy uitspraak tov die vrou as diaken wanneer die “Gereformeerde Kerke in ekumeniese verband” as ‘n motivering gebruik word waarom dit dan geregverdig is dat vroue wel diakens mag wees.

2.4.1 Beredenering

2.4.1.1 Die Sinode sê die volgende op p591, 4, tweede sin: “Die Sinode oordeel verder dat bepaalde tekste soos Rom 16:2, 1 Tim 3:11 en 5:9-15 baie lank reeds in die Gereformeerde Kerke in ekumeniese verband ‘n belangrike ondersteunende rol vir vroue in ‘n besondere amp speel, alhoewel daar enersyds nie duidelike sekerheid bestaan nie, maar andersyds ook geen verbod op vroue in die amp van diaken geplaas word nie.” (Ondergetekendes se beklemtoning.)

2.4.1.2 Die implikasie van hierdie stelling is

2.4.1.2.1 dat al die Gereformeerde Kerke in ekumeniese verband eintlik al lankal duidelikheid het dat bepaalde tekste soos Rom 16:2, 1 Tim 3:11 en 5:9–15 vroue in besondere ampte ondersteun. Dit is eintlik net ‘n kwessie van formaliteit dat GKSA ook dit so formeel moet besluit. Waarom nog langer wag?! Die hele Gereformeerde wêreld doen dit – waarom nie ook ons nie!? Eintlik is daar geen onduidelikheid oor wat daardie bepaalde tekste oor die vrou as diaken sê nie. Dit is so duidelik dat die hele Gereformeerde ekumeniese wêreld dit eens is dat hierdie tekste ondersteunend is vir vroue in besondere ampte (dienste).

2.4.1.2.2 dat alle Gereformeerde Kerke wêreldwyd dit ondersteun;

2.4.1.2.3 dat alle Gereformeerde Kerke dit al lank reeds ondersteun – net GKSA nog nie. Ons is dus ver agter. Ons moet by die ander kerke aansluit!

2.4.1.2.4 dat nie-Bybelse gronde meer krag het as Bybelse argument, want daar is “enersyds nie duidelike sekerheid” nie, maar omdat al die Gereformeerde Kerke in ekumeniese verband dit eintlik al lankal ondersteun en wel goedkeur, keur Sinode 2003 dit ook nou maar goed.

2.4.1.3 Die ondergetekendes is egter van mening dat dit nie waar is dat al die Gereformeerde Kerke in ekumeniese verband eintlik al lankal duidelikheid het dat bepaalde tekste soos Rom 16:2, 1 Tim 3:11 en 5:9–15 vroue in besondere ampte ondersteun nie!

Byvoorbeeld:

2.4.1.3.1 Sinode Middelburg (Nederland) van 1581 (soos beskryf deur GKSA Sinode 1988, Acta:517, 3.5.3) en ook Sinode van Dordrecht (Nederland) van 1618-1619 (soos beskryf deur GKSA Sinode 1988, Acta:517, 3.5.3) het nie die gedagte van vroue as diakens ondersteun nie.

2.4.1.3.2 So ook het Sinode GKSA van 1988 (Acta:507–523) en Sinode 2003 (Acta:545-556; en 559-590 – die hele 3) die teendeel besluit!

2.4.1.3.2.1 Vergelyk bv Sinode 1988, Acta 507-523.

2.4.1.3.2.2 Vergelyk bv Sinode 2003, Acta:545-556: bv 5.1.1.7 en 5.2.1.4.

2.4.1.3.2.3 Sinode 2003, Acta:559-590 – die hele 3, vgl byvoorbeeld 3.2.3.5.2, 3.2.3.5.3, 3.2.3.5.3, 3.2.3.6.4, 3.2.3.6.5, 3.2.3.9, 3.2.3.10 en 3.3.1.6.

2.4.1.3.2.4 Sinode 2003, Acta:559-590: bv p574, 3.6.2 (spesifiek van Rom 16:1-2) en p577, 3.8.4 (spesifiek van 1 Tim 3:11) en p579, 3.9.2 (spesifiek van Rom 1 Tim 5:9-15) en ook p580-590, 3.10.2, 3.11.4, 3.12.2, 3.13.5 en p590, 3.14.2 bevestig telkens dat Sinode 2003 nie die gedagte van vroue as diakens ondersteun nie.

2.4.1.3.2.5 Vergelyk bv Acta 2003:561, 3.2.1.1.1; p568, 3.2.3.10.6; p569, 3.3.2; p574, 3.6.2; p576, 3.8.3.3; p577, 3.8.4; p578, 3.9.1.4 en 3.9.1.5; p579, 3.9.2; p585, 3.11.4; p587, 3.13.2.4; p589, 3.13.4.2 en 3.13.5 en p590, 3.14.2.

2.4.1.3.3 Sinode Middellande het in 2004 besluit (soos aangehaal deur *Die Kerkblad*, April 2005:23) dat:

- 2.4.1.3.3.1 “’n brief aan Sinode GKSA gerig moes word waarin Middellande se wantroue uitgespreek word, omdat hulle nie vir advies gevra is hieroor nie. En dat Sinode GKSA in die toekoms almal moet ken in sake wat die kerk as geheel raak...”.
- 2.4.1.3.3.2 “Die Sinode het besluit dat kerke wat reeds vroue as diakens bevestig het hierdie gebruik sal stop totdat advies van die deputate tydens die volgende sitting van die Sinode gedien het”.
- 2.4.1.3.4 Ekumeniese kerke
- 2.4.1.3.4.1 As die stelling van Acta 2003:591, 4 net dui op al die ander kerke met wie GKSA in korrespondensie staan of in gesprek is, is dit ook nie waar dat “al die Gereformeerde Kerke in ekumeniese verband eintlik al lankal duidelikheid het dat bepaalde tekste soos Rom 16:2, 1 Tim 3:11 en 5:9–15 vroue in besondere ampte ondersteun nie”!
- 2.4.1.3.4.2 Die boek van Douw G Breed, Fika J van Rensburg en Gert JC Jordaan (2008: Manlik en Vroulik in die kerk. Geslagtelikheid en die besondere dienste) meld op bladsye 33-35 dat die GKSA met die volgende 13 kerklike gemeenskappe bande van kerklike eenheid het, naamlik:
Christelike Gereformeerde Kerken in Nederland; Nederlands Gereformeerde Kerken; Gereformeerde Kerken Nederland (Vrijgemaakte); Gereformeerde Kerk Botswana; Eglise Reformee Confessante au Congo; Christian Reformed Church in North America; Orthodox Presbyterian Church; Free Church of Scotland; Free Church of Scotland (Continuing); Christian Reformed Churches of Australia; Reformed Churches of New Zealand; The Reformed Church in Japan; The Presbyterian Church in Korea.
- 2.4.1.3.4.3 Slegs die volgende van hierdie 13 kerkgemeenskappe het besluite geneem dat vroue in al die besondere dienste toegelaat kan word, naamlik: Die Christian Reformed Church in North America en die Nederlands Gereformeerde Kerken (Breed, *et al.* 2008:34).
- 2.4.1.3.4.4 Die Christian Reformed Churches of Australia het besluit dat die vrou tot die diakenamp toegelaat kan word (Breed, *et al.* 2008:34).
- 2.4.1.3.4.5 Die Presbyterian Church in Korea “gebruik vroue as diakonesse op die wyse waarop Calvyn dit gereël het” (Breed, *et al.* 2008:34). Met ander woorde dat vroue saam met die diakens mag werk om armes en siekes te versorg en te help (Breed, *et al.* 2008:32 en 34).
- 2.4.1.3.4.6 Dus: Daar is slegs 3 van die 13 kerkgemeenskappe met wie die GKSA ‘n kerklike eenheid het wat aanvaar dat vroue wel as diakens kan diens doen en 1 wat van diakonesse gebruik maak. Breed (*et al.* 2008:34 en 35) meld ook dat teen die tyd van die Dordtse Sinode 1618/1619 die gebruik om van diakonesse gebruik te maak verval het.
- 2.4.1.3.4.7 Die volgende voorbeelde van Gereformeerde Kerke in ekumeniese verband, gebruik nie Rom 16:1,2; 1 Tim 3:11 en 5:9-15 as ondersteunende tekste ten gunste van vroue in ‘n besondere amp nie:
- 2.4.1.3.4.7.1 Reformed Churches of New Zealand: Rev John Rogers was hierdie kerke se afgevaardigde by GKSA se Sinode 2003.
- 2.4.1.3.4.7.1.1 Hy het soos volg op die besluit insake die vrou in die amp as diaken tydens die Sinode geantwoord (aangehaal uit ‘n brief, p1, 2 van Rev John Rogers aan ds AH Stavast, dd 17 Junie 2005):
“I quote from my report to our Ecumenical Relations Committee;
“... *Let me express my concerns at this point only very briefly. Perhaps the Church has been wrong for many 100s of years regarding the office of deacon as having the same status as an office holding a ruling authority in the church altho exercising a different ministry than that of the elder and deacon. And we would have no problem discussing that & if in fact we have been wrong, then opening up the office as a non-authority bearing office.*

“But up until now that is what we have all believed. You have today opened the office of deacon to women without first discussing two aspects of the question that concern me and I think would concern the RCNZ:

(i) You have not thought about your theology of ordination. If ordination confers an authority derived from the apostles, the question of the relative authority of the offices needs to be settled first.

(ii) In your present CO you allow for deacons to be co-opted onto the session when a session has only three members or fewer. That infers that you see the office of deacon as an authority-bearing office. There must be a biblical rationale behind that. But you have made your decision today without first studying whether that rationale was a correct understanding of Scripture or not.

“In short bro chairman you have put the cart before the horse and that will concern us. I may also say that these are also the sentiments of bro Sikkema of the URCNA.”

2.4.1.3.4.7.1.2 Ten opsigte van ‘n vraag oor wat die amptelike standpunt van die Reformed Churches of New Zealand (RCNZ) oor vroue in die amp van diaken is, antwoord hy (p3, 5.2):

“As a matter of fact, we have never, as a Synod, studied the whole question, so you could say, on paper, we don’t have an official position. Yet, is most definitely our practice and position since the beginning of our Churches; it was one of the stated reasons we broke relations with the CRCNA and we discussed the whole question of our relationship with the CRCNA for fifteen years and sympathy for their position did not gain traction within our Churches right through that time; it is one of the points of controversy between us and the CRCA (Australia) at the present time.”

2.4.1.3.4.7.2 United Reformed Churches of North America: Ook hulle was nie te vinde vir die besluit wat GKSA tydens Sinode 2003 geneem het nie (so bevestig Rev John Rogers in die brief van 17 Junie 2005):

“In short bro chairman you have put the cart before the horse and that will concern us. I may also say that these are also the sentiments of bro Sikkema of the URCNA.” (p2, punt 2).

En:

“I showed Ray Sikkema (United Ref Chs NA) before I spoke and he agreed with me. He was very upset.” (p3, 5.3).

2.4.1.3.4.7.3 The Presbyterian Church in Korea: Volgens Acta 2000 (416, 417, 2.2.4; 3.1.1.2.2) word twee soorte diakensdienste gehandhaaf. Die een diens is vir ‘n beperkte tyd en vir bepaalde take wat nie met die bestuur van die diakens te make het nie, maar met die versorging in die gemeente. Hierdie soort diakens funksioneer sonder om as diakens bevestig te word.

2.4.1.3.4.7.4 Reformed Church of Australia: Volgens Acta 2000 (416, 417, 2.2.4; 3.1.1.2.1) word vroue lidmate in diakonale dienste geïmplementeer, maar sonder om hulle in die diens van diaken te bevestig. Hulle is deel van die diakonale span, maar funksioneer afsonderlik van die Kerkraad.

2.4.1.3.4.7.5 Die mening van prof GJC Jordaan in ‘n artikel in *Die Kerkblad* (29 Januarie 2003:5, 6) bevestig verder dat daar nog meer kerke in ekumeniese verband is wat nie die betrokke teksverse ondersteunend gebruik nie: “Maar terselfdertyd is dit ‘n koers wat die GKSA verder [weg] laat beweeg van ‘n beduidende deel van die Gereformeerde wêreld, soos die *Reformed Church of New Zealand*, die *United Reformed Church of North America*, die *Christelik Gereformeerde Kerken* en *Christelik Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt)* in Nederland.”

- 2.4.1.4 Uit bogenoemde is dit duidelik dat daar nie eenstemmigheid is onder die Gereformeerde Kerke in ekumeniese verband oor die sogenaamde ondersteunende rol wat die betrokke kerke in die argumentasie speel nie. Die stelling van Sinode 2003 kan dus lidmate verwar en mislei.
- 2.4.1.5 Kan vroue én die Kerkraad én die gemeente met oortuiging glo en met approbasie (goedkeuring) die verkose of aangewese vroue in die amp (diens) laat bevestig as dit uit bostaande getuienisse duidelik blyk dat al die Gereformeerde Kerke in ekumeniese verband NIE hierdie Bybeltekste as ondersteuning van vroue in die diens van diaken gebruik nie? Dit gee die vroulike lidmaat wat as diaken verkies kan word geen geloofssekerheid dat sy wel in die amp bevestig mag word nie.

3. In die geheel gesien

Hoe kan lidmate 'n vroulike diaken as gesant van die HERE in hulle huise ontvang as daar nie die sekerheid is dat sy wel volgens die HERE se Woord wettig tot die amp (diens) verkies en bevestig is nie, of as daar nie sekerheid is dat God se Woord vroue as diakens toelaat nie?

4. Versoek

Sinode 2012 word dus versoek om die besluit van die Nasionale Sinode 2003 (Acta 2003:591. E. Kommissierapport, 4 en p593. Besluit. Soos gewysig deur "Errata Handeling" soos voorsien deur die Administratiewe Buro), naamlik dat vrouens in die amp van diaken kan dien, onvoorwaardelik te herroep en te erken dat God se Woord nie só leer nie.

G. KOMMISSIERAPPORT: VROU AS DIAKEN

1. Opdrag

Om die Sinode te adviseer insake die Beswaarskrif van Klopper, Kruger, Stavast en Vorster. Sinode 2003: Vrou in die amp van diaken.

Besluit: Kennis geneem.

2. Sake waarvan die Sinode kennis neem

2.1 *Werkswyse*

- 2.1.1 Die Kommissie het die Beswaarskrif van Klopper, Kruger, Stavast en Vorster teen die besluit van Sinode 2003 (Acta 2003:591, E. Kommissierapport, 4 en p593. Besluit: soos gewysig in die Errata Acta) in besonderhede nagegaan.
- 2.1.2 Ds AH Stavast, een die beswaardes, is geleentheid gegee om die Beswaarskrif toe te lig.
- 2.1.3 Die Kommissie het ook vir prof G Breed aangehoor.
- 2.1.4 Die Kommissie het ook die Kommissierapporte (beide Minderheids- en Meerderheidsrapporte) wat nie op Sinode 2012 oor hierdie Beswaarskrif behandel is nie, bestudeer.

Besluit: Punte 2.1.1 tot 2.1.4 kennis geneem.

2.2 *Beredenering*

2.2.1 Beswaargrond 1

Die beswaardes beweer dat gelowiges nie kan glo dat die vrou in die diens van diaken verkies en bevestig word nie, omdat:

- (i) Dit 'n beginselsaak is wat op grond van die Woord van God geglo moet kan word.
- (ii) Die geloof moet op sekerheid berus, terwyl die Sinode se besluit aangaande die vrou op onsekerheid berus.
- (iii) Die beswaardes beweer verder dat slegs met sekerheid geglo kan word dat mans as ampsdraers bevestig mag word.
- (iv) Om 'n onseker roeping te aanvaar kom volgens die beswaardes neer op gewetensbinding.

2.2.1.1 Beoordeling

Die beswaardes neem slegs een deel van die besluit van Sinode 2003 en maak daarteen beswaar. Die Sinodebesluit waarteen beswaar gemaak word toon aan dat daar enersyds nie duidelike sekerheid bestaan nie, maar andersyds ook geen verbod daarop is dat vroue in die diakenamp bevestig mag word nie. Wanneer die Sinodebesluit egter in sy geheel gelees word, word dit duidelik dat die besluit op deeglike en jarelange studie gegrond is. Die beswaardes se beoordeling dat die Sinodebesluit op onsekerheid berus is dus verkeerd. Die Sinodebesluit toon juis met sekerheid aan dat daar nie genoeg bewyse uit die Skrif gevind kan word om 'n besluit te neem wat mense se gewetens bind nie. Derhalwe besluit die Sinode nie dat die vrou in die diakenamp bevestig moet word, of nie bevestig mag word nie, maar dat dit kan gebeur volgens die oordeel van die plaaslike kerk.

Die volgende beredenering oor die teksgebruik van die beswaardes in hierdie punt word gegee:

1. Die beswaargrond stel dat gelowiges nie van harte kan glo dat vroue in die diens van diaken bevestig kan word nie. In 2.1.1.2 beweer hulle: "Die Kerk kan egter sonder twyfel wel glo dat Jesus Christus *manlike* ampsdraers (dienaars) roep God se Woord".

Opsigself is hierdie stelling waar. Dit is duidelik dat mans geroep is om in die besondere dienste te dien. Wat die beswaardes egter moet bewys is dat net mans en nie vrouens nie as diakens mag dien. Om die Sinode se besluitnemingsgrond ongeldig te maak moet hulle bewys dat daar sekerheid is dat vrouens nie mag dien nie.

Die beswaardes haal die volgende tekste aan as bewys vir hulle beswaargrond: Hand 6:2-6; 14:23; 1 Tim 1:18; 1 Tim 3; 1 Tim 4:6-16.

Van hierdie tekste is daar slegs moontlik van diakens sprake in Handeling 6:2-6 en 1 Timoteus 3.

Handeling 6

Reeds in 1967 het prof Christi Coetzee aangetoon die 7 manne wat in Handeling 6 verkies is, nie gesien kan word as diakens nie. Breed (2010) toon aan dat wat hier gebeur ook nie gesien kan word as die instelling van 'n nuwe amp of diens nie.

Motivering:

- (i) Die woord diakonos word nie in Handeling 6 gebruik om die 7 manne te beskryf nie.
- (ii) Die woord diakonia word wel gebruik om hulle dienswerk te beskryf maar dieselfde woord word ook gebruik om die apostels se werk te beskryf.
 - (a) Die apostels sou die diakonia van die Woord en gebede doen.
 - (b) Die 7 sou die diakonia van die tafels behartig.
 - (c) Dit is nie duidelik wat die taak van die 7 was nie, dit is moontlik dat hulle leiding geneem het by die huis tot huis vergaderings wat gehou is. Daar sou hulle dan die nagmaal bedien het, die bespreking van die apostels se verkondiging in die tempel gelei het ens.
 - (d) Dit is ook moontlik dat die nood van die Grieksprekende weduwees, 'n taalkwessie was – al sewe manne het Griekse name en kon dus hierdie probleem en die pastorale probleme van konflik tussen Grieksprekendes en Hebreeussprekendes help oplos.
 - (e) Twee van die 7 (Philipus en Stefanus) tree later op as evangeliste.
 - (f) Die doel van Handeling 6 is nie om die inhoud van hierdie 7 se werk te beskryf nie, maar om aan te toon hoe innerlike konflik aangespreek word en dat die bediening van elkeen in die gemeente uiters belangrik is.

- (iii) Wanneer die betekenis van die woord diakonia in die NT bestudeer word is dit duidelik dat dit verskeie betekenisinhoud dra en nie primêr op barmhartigheidsdiens of selfs onderlinge gemeenskap dui nie.
 - (a) Paulus sê bv in Ef 3:7 dat hy 'n diakonos van die evangelie geword het.
 - (b) Jesus beskryf in Markus 10 en Matteus 20 sy eie dienswerk met die werkwoord diakoneo.
 - (c) Die diakon woordgroep (diakonia- dienswerk, diakonos – dienaar, diakoneo – om te dien) beskryf dus 'n baie wye betekenisveld.
- Handelinge 6 kan dus nie dien as bewysplaas dat mans (of selfs net mans) in die diens van diaken gedien het nie.

1 Timoteus 3

Uit 1 Timoteus 3 is dit wel so dat dit duidelik is dat manne in die diens van ouderling en diaken gedien het, maar die beswaardes toon nie aan dat net manne mag dien nie.

2. In 2.1.1.3 beweer die beswaardes "Geloof berus op sekerheid"

Hulle argument wil aantoon dat die Sinode se besluit op onsekerheid berus en daarom nie 'n geldige besluit is nie. Die Sinode het egter by die sekerheid uitgekom dat daar nie in die NT uitsluitel gegee word oor of 'n vrou in die diens van diaken mag dien of nie mag dien nie. Daar was geen onsekerheid by die Sinode hieroor nie. Op grond van hierdie sekerheid het die Sinode besluit dat vrouens wel in die diens van diaken bevestig kan word. Indien die beswaardes glo dat die Sinode se besluit op onsekerheid berus, berus hulle aandrang dat vrouens nie diakens mag wees nie, ook op dieselfde onsekerheid. Hulle toon nie uit die Skrif aan dat vrouens verbied word om as diakens te dien nie.

Wat wel uit die NT duidelik is, is dat vroue wel diakonale werk gedoen het.

Indien aanvaar word dat Handelinge 6 nie die instelling van of beskrywing van die inhoud van die diens van diaken beskryf nie, vind ons nêrens in die NT 'n beskrywing van die inhoud van die besondere diens van diaken nie. Dit is duidelik uit die gebruik van die diakon woordgroep (diakonos, diakonia, diakoneo) dat die woordgroep verskeie tipes dienswerk beskryf het:

- (i) Vroue: Matt 27:55 (Markus 15:41). En daar was baie vroue wat dit van ver af aanskou het, wat vir Jesus van Galiléa af gevolg en Hom gedien (diakoneo) het.
- (ii) Petrus se skoonmoeder: Matt 8:15. En Hy het haar hand aangeraak, en die koors het haar verlaat, en sy het opgestaan en hulle bedien (diakoneo).
- (iii) Enige-iemand: **Joh 12:26**. As iemand My dien (diakoneo), laat hom My volg; en waar Ek is, daar sal my dienaar (diakonos) ook wees; en as iemand My dien (diakoneo), sal die Vader hom eer.
- (iv) Pet 4:10. Namate elkeen 'n genadegawe ontvang het, moet julle mekaar daarmee dien (diakoneo) soos goeie bedienaars van die veelvuldige genade van God. 11 As iemand spreek, laat dit wees soos woorde van God; as iemand dien (diakoneo), laat dit wees soos uit die krag wat God verleen, sodat God in alles verheerlik kan word deur Jesus Christus, aan wie die heerlikheid en krag toekom tot in alle ewigheid. Amen.

Verskeie mense word ook 'n diakonos genoem:

- (v) Kol 4:7. Al my omstandighede sal Tíchikus, die geliefde broeder en getroue dienaar (diakonos) en mededienskneg in die Here, julle bekend maak.
- (vi) Rom 16:1. Ek beveel by julle aan ons suster Fébé, wat 'n dienaar (diakonos) is van die gemeente in Kenchrée.

- (vii) Vergelyk ook: Matt 20:26, Mark 10:43, Rom 13:4 (2), Rom 15:8, Gal 2:17, Ef 3:7, Ef 6:21, Kol 1:7, Kol 1:23, Kol 1:25, Kol 4:7, 1 Tess 3:2, 1 Tim 4:6, 1 Kol 3:5, 2 Kol 3:6, 2 Kol 6:4, 2 Kol 11:15 (2), 2 Kol 11:23.

In 1 Tim 3 word die vroue saam met die manlike diakens genoem. In 1 Tim 5 word van die diakonale diens van die weduwees gepraat.

Hierdie is alles getuigenis wat die Sinode in ag geneem het in sy besluit. Die Sinode was dus seker dat volgens die insig wat hulle toe gehad het, die vroue wel in die diens van diaken mag dien.

2.2.1.2 Bevinding

Die Beswaarskrif slaag nie op hierdie beswaargrond nie.

Besluit: Punte 2.2.1 tot 2.2.1.2 kennis geneem.

2.2.2 Beswaargrond 2

Beswaargrond 2 vloei voort uit beswaargrond 1. Die beswaardes beweer dat die besluit van Sinode 2003 oor vroulike diakens 'n verkeerde siening oor die gesag van die Skrif impliseer. Die Sinode sou haarself weerspreek deur aan die een kant te sê dat die Sinode nie op grond van Romeine 12:1-2 met absolute sekerheid gesê kan word dat vroue diakens mag wees nie, maar aan die ander kant tog sê dat tekste soos Romeine 16:1-2 'n belangrike rol speel in die ondersteuning van vroue as diakens.

Verder word beweer dat dit "Die Kerk' (maw die Gereformeerde Kerke in Ekumeniese verband)" is wat besluit het dat daar vroue diakens kan wees, en dat tekste (soos Romeine 12) die besluit sou ondersteun. Hieruit sou dit blyk dat die kerk is wat besluit het dat vroue diakens mag wees, en nie die Skrif wat so leer nie.

2.2.2.1 Beoordeling

Die Sinode het haarself nie weerspreek nie, want Sinode 2003 se besluit berus op deeglike Skrifstudie deur die Deputate en ander. Die gewig van Sinode 2003 se besluit lê daarin dat duidelik aangetoon is dat daar sekerheid is in die feit dat daar geen sekerheid is oor of vroue diakens mag wees of nie mag wees nie. Inderwaarheid is daar oorwig getuigenis dat vroue wel diakonale werk verrig het.

Verder is die verwysing na die feit dat ander Gereformeerde Kerke in Ekumeniese verband sekere tekste bestudeer nie 'n aanduiding dat die Sinode daardie kerke slaafs nagevolg het nie. Inteendeel handhaaf die Sinode deurgaans die gesag van die Skrif. Die Sinode se besluit gaan nie verder as dit wat uit die studie van die Skrif na vore gebring is nie.

2.2.2.2 Bevinding

Die Beswaarskrif slaag nie op hierdie beswaargrond nie.

Besluit: Punte 2.2.2 tot 2.2.2.2 kennis geneem.

2.2.3 Beswaargrond 3

Die beswaardes beweer dat die besluit dat vroue diakens verkies kan word, besig is om die eenheid in die GKSA te vernietig. Die feit dat sommige oortuig is dat vroue diakens kan wees en ander nie, bedreig die eenheid. Die beswaardes beweer ook dat die Belydenisskrifte en Kerkorde onder verdenking gebring word vanweë hierdie besluit. Verder lei die beswaardes af dat die feit dat besluit is dat vroue diakens mag wees na gelang van plaaslike omstandighede, die indruk skep dat hierdie 'n middelmatige saak is. Daarmee saam sou strydig met NGB, art 32 opgetree gewees het.

2.2.3.1 Beoordeling

Eenheid in die kerk word alleen bewerk deur die Heilige Gees. Eenheid impliseer ook nie eendersheid nie. Die feit dat kerke in Sinode ooreen kan kom dat daar nie sekerheid ook 'n saak is nie, en daarom dat gewetens nie gebind kan word nie, bevorder inderwaarheid eenheid.

Die beswaardes toon nie aan hoe die eenheid van die GKSA in gevaar gestel word deur die besluit van die Sinode nie. Die Belydenisskrifte spreek hulle ook nie oor die saak uit nie. Daar is verder ook geen Kerkorde artikel wat as gevolg van die besluit verander hoef te word nie.

Die beswaardes oortuig ook nie met hul argumentering dat die saak van die ampte in die kerk deur die besluit van die Sinode tot 'n middelmatige saak gemaak word nie.

Een van die kenmerke van die ware kerk (vgl NGB, art 29) is die suiwer verkondiging van die Woord – daarin lê eenheid. Om saam te stem dat die Skrif nie sekerheid oor 'n saak gee nie, en gewetens nie oor daardie saak te bind nie, bevorder daarom ook eenheid.

2.2.3.2 Bevinding

Die Beswaarskrif slaag nie op hierdie beswaargrond nie.

Besluit: Punte 2.2.3 tot 2.2.3.2 kennis geneem.

2.2.4 Beswaargrond 4

Die beswaardes beweer dat die besluit van Sinode 2003 die “kerkvolk” onbewustelik mislei deur “die Gereformeerde Kerke in ekumeniese verband” as motivering te gebruik in die regverdiging dat vroue wel diakens kan wees. Die beswaardes toon dan aan dat baie Gereformeerde kerke in die wêreld nie vroue as diakens bevestig nie. Die beswaardes bied ook verskeie uitsprake en skrywes aan om aan te toon dat baie Gereformeerde kerke nie vroue as diakens bevestig nie.

2.2.4.1 Bevinding

Die beswaardes se bewering is nie waar nie. Die Sinode se besluit is nie geneem op grond van besluite deur ander Gereformeerde kerke in ekumeniese verband nie. Dit was 'n opdrag van die Sinode aan die Deputate om te kyk na daardie kerke se besluite. Daarom dat in die Rapport van die Deputate verwys word na ander kerke in ekumeniese verband se besluite oor teksgedeeltes. Daardie kerke se besluite is daarom ook verreken in die Sinodebesluit se beredenering oor Skrifgetuienis. Die Sinode het uiteindelik haar besluit geneem op grond van Skrifgetuienis.

2.2.4.2 Bevinding

Die Beswaarskrif slaag nie op hierdie beswaargrond nie.

Besluit: Punte 2.2.4 tot 2.2.4.2 kennis geneem.

3. Sake waaroor die Sinode besluit

3.1 Die Beswaarskrif slaag nie op beswaargrond 1 nie.

Besluit: Goedgekeur.

3.2 Die Beswaarskrif slaag nie op beswaargrond 2 nie.

Besluit: Goedgekeur.

3.3 Die Beswaarskrif slaag nie op beswaargrond 3 nie.

Besluit: Goedgekeur.

3.4 Die Beswaarskrif slaag nie op beswaargrond 4 nie.

Besluit: Goedgekeur.

3.5 Die Beswaarskrif slaag in sy geheel nie.

Besluit: Goedgekeur.